

Sprawozdanie

z działalności Muzeum Historii Ziemi Kamieńskiej za 2024 rok

Muzeum Historii Ziemi Kamieńskiej powstało na mocy uchwały Rady Miejskiej w Kamieniu Pomorskim z 26 czerwca 2009 r. nr XLV/318/09 i zostało wpisane do rejestru instytucji kultury prowadzonych przez gminę Kamień Pomorski pod numerem 3. W tym roku Muzeum obchodziło 15-lecie swojego funkcjonowania.

Działalność MHZK

I Badania archeologiczne:

Prowadzone były pod nadzorem dyrektora MHZK Grzegorza Kurki. Były to prace związane z inwestycją miejską wykonywaną w strefie ochrony konserwatorskiej: Kamień Pomorski, stan. 3 (AZP 19-08/100). Inwestycja zlokalizowana była na obszarze wpisanego do rejestru zabytków pod nr: 671 decyzją z dnia 16 grudnia 1970 r., znak: KI.I.6801/44/70, na terenie Starego Miasta w Kamieniu Pomorskim, wpisanego do rejestru zabytków pod nr A-66, decyzją z dnia 29.10.1955 r., znak KI.V.0/48/55 (nowy numer A-1236). Prace archeologiczne prowadzone były na podstawie decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie pismem z dnia 26 września 2022 roku, nr 1573/2022 (znak: ZN.5142.188.1.2022.MHG) i decyzji z dnia 10 maja 2023, nr 627/2023 (znak: ZN.5142.91.2023.MHG). Badania archeologiczne rozpoczęte zostały w październiku 2023 roku w ramach inwestycji „Remontu ulicy Okrzei, Obrońców Warszawy, Lipowej i skwerze na ulicy Żeromskiego w Kamieniu Pomorskim”. Już na początku inwestycji natrafiliśmy na ulicy Okrzei na średniowieczne fundamenty klasztoru Dominikanów. Od początku roku 2024 prowadzono intensywne prace ziemne na obszarze ochrony konserwatorskiej – głównie na ulicy Okrzei, w miejscu po zniszczonym w XVII wieku klasztorze Dominikanów. 3 stycznia natrafiliśmy na głębokości około 80 cm od obecnego poziomu drogi na mocno zniszczony grób, który mógł być datowany na okres średniowiecza. Prawdopodobnie do przemieszczenia szczątków doszło podczas wielu prac ziemnych prowadzonych w tym miejscu przed rokiem 2004. W trakcie inwestycji 4 stycznia pan Damian Tomczyk - członek Stowarzyszenia im Św. Korduli natrafił podczas prowadzonych prac na miedzianą monetę tzw. szerfa pomorskiego. Na rewersie w centralnej części znajdował się gryf w koronie krocącym w lewo, pomiędzy łapami cyfry 9/1 (data 1591). Na awersie widoczna była jedynie litera „I”. Pierwotnie umieszczone były litery ze skrótem tytułarnym księcia trzech równoległych wersach I(OHANN) / F(RIEDRICH)/ H(ERZOG)/ Z(U) / S(TETTIN) / PO(MMERN). W połowie stycznia pomimo mrozu rozpoczęto prace ziemne na ulicy Obrońców Warszawy, gdzie w wykopach udało nam się zarejestrować przedwojenny bruk, jak również prawdopodobnie pozostałości zasypanej fosy Osiedla Katedralnego. Na początku lutego pan Maciej Ruzik natrafił na ulicy Okrzei, w miejscu inwestycji, na złoty dukat z Niderlandów. 7 lutego na wysokości budynku Muzeum i dworu von Kleista na ulicy Obrońców Warszawy w centralnie osi wykopu natrafiono na mur wykonany z cegły gotyckiej (wymiary cegieł: 28x 14x9 cm, 29x14x8,5 cm). W późniejszym okresie badań w miejscu usytuowania przedwojennego ogrodu dworu von Kleista natrafiliśmy na ceglaną wkopaną w ziemię konstrukcję o głębokości co najmniej 260 cm, prawdopodobnie były to reliktury pompy wodnej. Natrafiono również na duże podziemne

betonowe pomieszczenie z kwadratowymi wejściami. Być może był to niewielki przydomowe schrony z czasów II wojny światowej. W marcu i kwietniu w ramach tej samej decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie nadzorowaliśmy prace ziemne przy modernizacji skwerku przed siedzibą MHZK. Badania archeologiczne wspierali członkowie Stowarzyszenie im. Św. Korduli. Po wykonanych badaniach archeologicznych dyrektor MHZK sporządził z nich sprawozdanie, które przekazane zostało dla Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie, jak również firmie „Mazur” – wykonawcy robót. Muzeum za przeprowadzenie nadzoru otrzymało 33000 złotych. Decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie z dnia 25 listopada 2024 roku (decyzja nr 1833/2024 r, znak: ZArch.5171.19.2024.PK.) zabytki odkryte w trakcie badań przekazano w depozyt do Muzeum Historii Ziemi Kamieńskiej, w tym 6 zabytków wydzielonych, m.in. miedziany szeląg koronny Jana II Kazimierza z 1650 roku, miedzianą monetę 1 halera księstwa Saksonia – Gotha – Altenburg (1712-1717) i 31 pozycji zabytków masowych, wśród nich fragmenty szklanych naczyń, fragmenty skór itp. W najnowszym wydaniu Zachodniopomorskich Wiadomości Konserwatorskich (R.XIII/2023) ukazał się artykuł autorstwa Macieja Gibczyńskiego, konserwatora i historyka architektury, oraz Grzegorza Kurki, archeologa i dyrektora MHZK na temat odkrycia fundamentów klasztoru dominikanów podczas prowadzonej inwestycji. Od kwietnia do września prowadziliśmy doraźny nadzór nad pracami ziemnymi prowadzonymi na ulicy Rejtana. Pomimo, że teren nie leży w strefie stanowiska archeologicznego, wykonywaliśmy dokładną obserwację wykopów. W miejscu tym do XIX wieku znajdowały się fortyfikacje szwedzkie z XVII wieku i cmentarz żydowski (kirkut), który ostatecznie został zlikwidowany w 1968 roku. 20 sierpnia br. w Głosie Szczeciński ukazał się artykuł na temat poszukiwań na ulicy Rejtana. Dyrektor MHZK opracował również sprawozdanie z poszukiwań prowadzonych przez członków Stowarzyszenia im. Św. Korduli na polach w okolicach Kamienia Pomorskiego, które następnie przekazał do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Poszukiwania były prowadzone zgodnie z decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie z dnia 29 lipca 2019 r. (decyzja nr 1347/2019, znak: Z.Arch.5163.25.2018. PK). Dzięki poszukiwaniom prowadzonym przez Stowarzyszenie Muzeum pozyskało m.in. szwedzką monetę 1 öre Gustawa II Adolfa (1620-1630), srebrnego trojaka (3 grosze) z wizerunkiem Albrechta Hohenzollerna, datowanego na 1540, 2 srebrne grosze Brandenburgia-Prusy, datowanego na 1653, srebrny denar krzyżowy „Radenpfennig”, datowany na XI - XII wiek, szarf pomorski księcia wołogoskiego Ernesta Ludwiga, datowany na 1592, srebrny podwójny szeląg księcia wołogoskiego Filipa Juliusza 1592-1625, szeląg Krystyny Wazy, datowany na XVII wiek, srebrną monetę Skilli – króla Danii Fryderyk II, datowaną na 1564, odważnik monetarny dukata Węgierskiego, datowany na 1527-1808, medal dwóch cesarzy, datowany na 2. połowę XIX wieku, fragment połączanej klamry napoleońskiej zdobionej głową lwa, datowaną na okres wojen napoleońskich, 2 fibule datowane na okres wpływów rzymskich (II – V wiek n.e.).

II Działalność wystawiennicza, spotkania, konferencje:

- 5 stycznia przypadła 750. rocznica nadania praw miejskich naszemu miastu. Przywilej lokacyjny wydany został 5 stycznia 1274 r. przez księcia Barnima I. Z tej okazji w sali konferencyjnej ratusza odbyła się uroczysta sesja Rady Miejskiej w Kamieniu Pomorskim. W jej trakcie dr hab. Rafał Simiński, historyk mediewista z Instytutu Historycznego Uniwersytetu Szczecińskiego wygłosił referat zatytułowany „Wokół lokacji Kamienia Pomorskiego w 1274 r.”. Współorganizatorem było MHZK.

- 27 stycznia w dworku von Kleista w Międzynarodowy Dzień Ofiar Holocaustu otwarta została wystawa zorganizowana przez Instytut Pamięci Narodowej pt. „Zagłada Żydów Europejskich”. Wystawa składała się z 14 plansz i zawierała podstawowe informacje o polityce nazistów wobec Żydów, propagandzie, codzienności w gettach, eksterminacji i skali morderstw w czasie II wojny światowej. Wystaw była bogato ilustrowana fotografiami i plakatami pochodzącymi m.in. z Archiwum IPN, czy Bundesarchiv.

- 3 lutego otworzyliśmy wystawę zatytułowaną „Pasje człowieka. Polskie odznaki lotnicze po II wojnie światowej ze zbiorów st. chor. szt. w st. spocz. Jerzego Dąbrowskiego”. Podczas otwarcia wystawy przedstawiciele Zarządu Wojewódzkiego Związku Kombatanów RP i Byłych Więźniów Politycznych w Szczecinie Mirosław Borkowski odznaczył st. chor. Jerzego Dąbrowskiego Kombatanckim Krzyżem Pamięci „Semper Memores Erimus” nadanym przez Wielkopolski Zarząd ZKRPIBWP. Na wystawie prezentowane były m.in. pamiątki z Misji Stabilizacyjnej w Iraku, w Afganistanie, Bośni i Hercegowinie, jak również odznaczenia Wielonarodowego Korpusu Północ- Wschód Szczecin, plakietki (U.S. Air Force) itp. Poza tym prezentowane były najwyższe odznaczenia państwowe, wśród nich Odznaczenie Korony Brytyjskiej. Na wystawie można było również zobaczyć odznaki obecnie przyznawane żołnierzom za ochronę granicy polsko-białoruskiej.

- 19 kwietnia odbyło się otwarcie wystawy „Chłopi w Archiwum”. Podczas otwarcia wystąpił Zespół Ludowy „Stawnianki” ze Stawna świętujący w tym roku swoje czterdziestolecie, a Krzysztof Szyszka z międzydrojskiego oddziału Archiwum Państwowego w Szczecinie przedstawił prezentację „Historia chłopów fotografią opowiedziana”.

- 22 kwietnia w pałacu w Siemczynie odbyła się konferencja „Zachodniopomorskie Pomniki Historii - trudne dziedzictwo” w ramach obchodów Międzynarodowych Dni Ochrony Zabytków. Na konferencji ksiądz proboszcz Dariusz Żarkowski i dyrektor MHZK Grzegorz Kurka przedstawili referat na temat Pomnika Historii - zespołu katedralnego w Kamieniu Pomorskim. Konferencja zorganizowana była przez Narodowy Instytut Dziedzictwa, Biuro Dokumentacji Zabytków w Szczecinie i Henrykowskie Stowarzyszenie w Siemczynie. - 10 maja w dworku von Kleista odbyła się konferencja na temat prac konserwatorskich prowadzonych na terenie kamieńskiej katedry. W konferencji brał udział m.in. Wojewódzki Konserwator Zabytków w Szczecinie pan Tomasz Wolender.

- 18 maja, tradycyjnie jak co roku odbyła się kolejna edycja Nocy Muzeów. Po raz pierwszy udział w Nocy Muzeów wzięli członkowie Stowarzyszenia Eksploracyjnego na Rzecz Ratowania Zabytków im. Św. Korduli, gdzie w swojej nowej siedzibie przy ul. Wilków Morskich 2 (w dawnym bosmanacie portu), prezentowali swój dotychczasowy dorobek na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego regionu. Na Nocy Muzeów w gmachu głównym Muzeum znany artysta Leszek Król zaprezentował swoje najnowsze dzieło pt. „Kamień nostalgiczny”. Wykorzystując starą poniemiecką ramę odkrytą w zagruzowanej piwnicy na Starym Mieście namalował w technice witrażu obraz na szkle, z widokiem przedwojennej ulicy Schützenstrasse (obecnie ulica Strzelecka), herbami miasta i przedwojennego powiatu kamieńskiego (Kreiss Cammin). Po za tym pracownik Muzeum pan Błażej Bubnowicz w ramach 900-lecia misji chrystianizacyjnej Pomorza w przebraniu biskupa Ottona z Bambergu oprowadził gości po kościele Najświętszej Marii Panny, dokładnie w miejscu, gdzie we wczesnym średniowieczu znajdowała się siedziba księcia pomorskiego Warcisława I i gdzie w 1124 roku biskup z Bambergu prowadził misję

chrystianizacyjną Pomorza. W Nocy Muzeów odwiedziło Muzeum ponad 1000 gości, w tym delegacja z partnerskiego miasta w Lünen.

- 23 maja 1945 r., do naszego miasta przybyła grupa operacyjna organizująca polską administrację na Ziemi Kamieńskiej, którą kierował Władysław Jasiński, żołnierz Armii Krajowej, powstaniec warszawski i pierwszy polski starosta naszego powiatu. Data ta stanowi początek współczesnej polskiej historii Kamienia Pomorskiego. Z tej okazji Burmistrz Kamienia Pomorskiego Stanisław Kuryłło oraz Przewodnicząca Rady Miejskiej Anna Kowalska złożyli wiązanki pod tablicą upamiętniającą Władysława Jasińskiego (na dawnej siedzibie władz powiatowych - dziś sanatorium "Chrobry") i na grobie Stanisława Kuczkowskiego - pierwszego burmistrza polskiego Kamienia. Uroczystość ta od wielu lat prowadzona jest z inicjatywy MHZK.

- 4 czerwca odbyło się otwarcie wystawy malarstwa mieszkańca naszego miasta Jerzego Zenona Smentka ukazującego zabytki Kamienia Pomorskiego połączone z promocją jego książki zatytułowanej „Wspomnienia z tamtych lat” poświęconej pobytowi na Syberii rodziny Smentków,

- 18 czerwca odbyła się w siedzibie MHZK konferencja wyjazdowa w ramach „VII Wolińskich Spotkań Mediewistycznych”. Tematem przewodnim konferencji był chrzest Pomorza w kontekście chrystianizacji krajów nadbałtyckich w dobie średniowiecza. W 900-lecie misji św. Ottona z Bambergu na Pomorzu”. Uczestnicy konferencji poruszali problemy dotyczące przełomu chrystianizacyjnego we wczesnym średniowieczu i jego skutkach dla ówczesnej Europy. Wśród prelegentów konferencji byli m.in. prof. dr hab. Andrzej Buko z Instytutu Archeologii i Etnologii PAN, prof. dr hab. Andrzej Pleszczyński z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Konferencję można było obejrzeć on-line. Po konferencji pracownicy Muzeum oprowadzili gości po Muzeum, Osiedlu Katedralnym i mieście. Konferencję objęli patronatem honorowym Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego Dariusz Wieczorek oraz Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego Olgierd Geblewicz.

- 22 czerwca w sali obrad kamieńskiego ratusza odbyła się promocja monografii Kamienia Pomorskiego pt. „Dzieje Kamienia Pomorskiego do 1945 roku”.

- 26 czerwca w sali konferencyjnej Muzeum obchodziliśmy 15-lecie działalności Muzeum. W ramach tego wydarzenia została otwarta wystawa pt. „Od Hermanna Pommereninga do M&D Photo. Kamieńskie zakłady fotograficzne”, na której zaprezentowaliśmy kamieńskich fotografów od XIX wieku do czasów nam współczesnych. W trakcie obchodów wręczono specjalne podziękowania dla członków Stowarzyszenia im. Św. Korduli za owocną współpracę z naszą instytucją.

- 17 sierpnia w MHZK odbył się wykład prof. dr hab. Mariana Rębkowskiego zatytułowany „Jak powstał Kamień Pomorski”. Prof. Rębkowski jest autorem rozdziałów dotyczących naszego miasta w okresie pradziejów i we wczesnym średniowieczu zamieszczonych w pierwszym tomie „Dziejów Kamienia Pomorskiego”. Ukończył Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego. Od wielu lat zajmuje się archeologią średniowiecznego Kołobrzegu i Pomorza Zachodniego będąc wybitnym znawcą tej tematyki. Jest twórcą Katedry Archeologii Uniwersytetu Szczecińskiego, którą kierował w latach 2005-2019. Szefował szczecińskiemu oddziałowi Instytutu Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii

Nauk oraz Ośrodkowi Archeologii Średniowiecza Krajów Nadbałtyckich IAE PAN, a od pięciu lat jest dyrektorem warszawskiej centrali tego instytutu.

- 7 września w Muzeum odbyła się konferencja zatytułowana „Kamień Pomorski na przestrzeni wieków”. Wygłoszone zostały następujące referaty: dr hab. Rafał Simiński (Instytut Historyczny Uniwersytetu Szczecińskiego) „Fundacje mieszczan kamińskich w średniowieczu”, prof. dr hab. Radosław Gaziński (Instytut Historyczny Uniwersytetu Szczecińskiego) „Próby założenia nowego portu w Kamieniu Pomorskim w XVIII wieku”, prof. US dr hab. Paweł Gut (Archiwum Państwowe w Szczecinie, Instytut Historyczny Uniwersytetu Szczecińskiego) „Wyposażenie w paramenty i sprzęty liturgiczne w katedrze kamińskiej w latach 20. XIX wieku”, dr Radosław Pawlik (Archiwum Państwowe w Szczecinie) „Kościół św. Mikołaja w Kamieniu Pomorskim w świetle wizytacji z 1594 roku”, mgr Błażej Bubnowicz (Muzeum Historii Ziemi Kamińskiej) „Infrastruktura turystyczna w Kamieniu Pomorskim w latach 1945-1990”. Konferencja rozpoczęła tegoroczną edycję Zachodniopomorskich Dni Dziedzictwa w naszym Muzeum. Wszystkie wydarzenia odbywały się w głównym budynku MHZK.

- 15 września w Muzeum odbył się wykład i warsztaty pt. „Plakat autorski a przestrzeń miasta. Po co nam plakat?”. Wykład i warsztaty poprowadził pochodzący z Kamienia Pomorskiego dr Piotr Florianowicz, absolwent Wydziału Sztuk Pięknych na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Podczas spotkania zostały przybliżone pojęcia plakatu autorskiego, tzw. self-edition poster, rys historyczny, jego rola oraz znaczenie we współczesnym świecie. Bohaterami spotkania stali się twórcy oraz ich projekty plakatów, komentującymi aktualne wydarzenia związane ze zjawiskami społecznymi, ekologią oraz aktualnymi wydarzeniami. Piotr Florianowicz uczestnik kilkudziesięciu ogólnopolskich i międzynarodowych wystaw oraz projektów interdyscyplinarnych. Jego plakaty autorskie prezentowane były w takich krajach jak: Finlandia, Grecja, Francja, Litwa, Niemcy, Norwegia, Peru, Portugalia, Rosja, Słowacja, Słowenia, Ukraina, Urugwaj. Stypendysta Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Zajmuje się projektowaniem graficznym, działalnością edukacyjną, prowadzi warsztaty dla dzieci i młodzieży. Autor kilkudziesięciu projektów kulturalno-edukacyjnych realizowanych we współpracy z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Pasjonuje się sztuką współczesną i dawną, szukając między nimi korelacji. Warsztaty realizowane były w ramach projektu „słowoTWORY” i dofinansowane zostały ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

- 18 września w siedzibie Muzeum odbyła się prelekcja „Bad Cammin – Uzdrowisko Kamień Pomorski”.

- 19 września - braliśmy udział w uroczystościach odsłonięcia płyty pamiątkowej poświęconej żołnierzowi niezłomnemu Józefowi Bosiowi w Krzepocinie, jak również tego samego dnia gościliśmy w Muzeum bratanka żołnierza niezłomnego – pana Stanisława Bosia.

- 21 września w ramach Zachodniopomorskich Dni Dziedzictwa odbył się „Spacer szlakiem średniowiecznego Kamienia”.

- 25 września odbyła się prelekcja pt. „Mieszkańcy Kamienia Pomorskiego na przestrzeni wieków”.

- 28 września w dworku von Kleista odbył się wykład zatytułowany „Pielgrzymowanie na Pomorzu Zachodnim w okresie średniowiecza” wygłoszony przez dr. hab. Rafała Simińskiego

- 6 października na zaproszenie pana Daniela Kowalińskiego w naszym Muzeum, przy pełnej sali odbył się, już po raz drugi koncert pana Tomasza Żółtki - polskiego pieśniarza, poety, kompozytora oraz publicysty, znanego z głęboko refleksyjnych i często kontrowersyjnych tekstów. Jego twórczość łączy elementy muzyki folk, poezji śpiewanej i ballad rockowych. Żółtko często porusza w swoich utworach tematy egzystencjalne, społeczne oraz religijne, nie stroniąc od szczerych, często krytycznych refleksji na temat współczesnego świata i ludzkiej natury.

- 11 października odchodziliśmy koleją 279 rocznicę odkrycia prototypu kondensatora przez Ewalda von Kleista.

- 19 października w naszym Muzeum gościliśmy dr. hab. Rafała Simińskiego, uznanego mediewistę specjalizującego się w dziejach Pomorza Zachodniego, pracownika naukowego Instytutu Historycznego Uniwersytetu Szczecińskiego oraz autora rozdziału dotyczącego dziejów naszego miasta w wiekach średnich zamieszczonego w wydanych w tym roku „Dziejach Kamienia Pomorskiego”, który wygłosił wykład poświęcony naszemu miastu w okresie średniowiecza.

- 3 grudnia zakończyliśmy czasową wystawę „Od Hermanna Pommereninga do M&D Photo. Kamieńskie zakłady fotograficzne”. Przybliżyliśmy postaci działających w niemieckim i polskim Kamieniu Pomorskim w XIX i XX w. fotografów – m.in. tytułowego Pommereninga, Adolfa Bartelta, Alberta Mielke, Hermana Ploetza, Johannesesa Sieverta czy Stanisława i Helenę Grzywaczów prowadzących zakład "Foto-Studio". Swymi wspomnieniami o powojennych zakładach fotograficznych podzielili się z nami Pani Magdalena Forell (synowa Natalii i Stanisława Forellów prowadzących "Foto-Tolę" pierwsze polskie fotograficzne atelier w naszym mieście), Pan Waław Misiuro (syn Władysławy i Adama Misiurów i brat Krystyny Rudkiewskiej zd. Misiuro właściciele zakładu „Foto-Krystyna”), Pani Wioletta Zawakiewicz (wnuczka Państwa Misiurów i córka Krystyny Rudkiewskiej) oraz Pan Dariusz Gołdyn prowadzący od 1991 r. zakład fotograficzny „Foto-Studio”, który jest dziś najdłuższą działającą tego typu placówką w naszym mieście.

- 7 grudnia po raz kolejny wspólnie z Uniwersytetem Trzeciego Wieku w Golczewie otworzyliśmy wystawę poplenerową słuchaczy UTW z Pomorza Zachodniego uczestniczących w X Letniej Szkole Seniora w Ośrodku Wczasowym Familijni w Dziwnówku, która odbyła się w ostatnim tygodniu sierpnia br. Tegoroczna jubileuszowa dziesiąta Letnia Szkoła Seniora przebiegała pod hasłem „Abstrakcja organiczna” i „Portret nie/idealny”, a nadzór artystyczny sprawowali nad nią gryficka plastyczka Monika Artiuch i szczeciński artysta-malarz Jan Szewczyk. Tradycyjnie uczestniczyli w niej przedstawiciele zachodniopomorskich UTW. W tym roku byli seniorzy z Białogardu, Bornego Sulinowa, Golczewa, Gryfic, Gryfina, Koszalina, Pyrzyc, Szczecina i Wałcza. Inicjatorką i główną organizatorką Letniej Szkoły Seniora, a także kuratorką wystawy jest prezeska Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Golczewie Janina Kołodzińska.

III. Odkrycia, depozyty i dary:

- 10 stycznia w trakcie korytowania nawierzchni drogi na ulicy Żółcińskiej we Wrzosowie (Gmina Kamień Pomorski) pracownicy firmy EKOL z Dziwnówka natrafili na depozyt z czasów II wojny światowej. O swoim odkryciu poinformowali Muzeum Historii Ziemi Kamieńskiej. Już na miejscu, okazało się, że na głębokości 70 cm od obecnego poziomu drogi

prawdopodobnie w dwóch skrzyniach zdeponowana była zastawa stołowa, m.in. patera, waza, talerze (na naczyniach umieszczone zostały sygnatury z firmy „Bavaria”, i „Bavaria Waldershof” - „Bavaria Johann Haviland”), sztucce (są to dwa widelce, jedna łyżka, dwie małe chochle do sosów i zupy. Na wszystkich są wybite punce z napisem ROSTFRE) itp. W drugiej gorzej zachowanej skrzyni umieszczone były fragmenty tkanin, niestety mocno zniszczone. W tej szczęści skrzyni natrafiliśmy również na żelazko i fragmenty obuwia. Na skrzyni leżały również skórzane damskie rękawiczki. Prawdopodobnie skrzynie zostały w tym miejscu ukryte w marcu 1945 roku przed nadciągającą Armią Czerwoną. Wykonaliśmy dokumentację fotograficzną, opisową i 3D odkrytego depozytu i poinformowaliśmy o odkryciu Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie, który następnie przekazał w depozyt go naszej placówki. O odkryciu informowały media krajowe, m.in. TVP, TVP3, TVN24, WP wiadomości, Polsat News, Głos Szczeciński, jak również w magazynie „Kulturkorespondenz Östliches Europa” (numer 1444, November/Dezember 2024). Jest to renomowany magazyn poświęcony historii, kulturze i dziedzictwu Europy Środkowo-Wschodniej. Magazyn jest wydawany w Niemczech, a jego treści mają na celu nie tylko przybliżenie historii i tradycji Europy Środkowo-Wschodniej, ale także budowanie międzynarodowego dialogu i współpracy w zakresie ochrony zabytków oraz edukacji historycznej. Artykuły publikowane w „Kulturkorespondenz Östliches Europa” to efekty pracy wybitnych historyków, archeologów i muzealników, których badania przyczyniają się do lepszego zrozumienia wspólnej europejskiej przeszłości.

- 18 stycznia zostaliśmy poinformowani przez pracowników firmy EKOL o kolejnym odkryciu na terenie budowanej drogi we Wrzosowie. Tym razem natrafiono na kości ludzkie, mocno przemieszczone należące do dwóch osobników. Kości zalegały bardzo płytko, na głębokości ok 30 cm od obecnego poziomu drogi. O odkryciu poinformowana została Komenda Policji w Kamieniu Pomorskim i dr Andrzej Ossowski z Zakładu Medycyny Sądowej ze Szczecina, który niezwłocznie przyjechał na miejsce odkrycia. Przy kościach odkryto wieczne pióro, lusterko, szczyroryk i zegarek kieszonkowy z przyklejonymi do niego fragmentami gazety prawdopodobnie w języku niemieckim. Wszystko wskazuje na to, że są to szczątki żołnierzy poległych w marcu 1945 roku. O odkryciu informował m.in. Głos Szczeciński.

- 20 stycznia pani Bożena Stępnik - pracownica PGK i mieszkanka Trzebieszewa przekazała do Muzeum renesansową srebrną monetę Albrechta Hohenzollerna, ostatniego Wielkiego Mistrza Zakonu Szpitala Najświętszej Marii Panny Domu Niemieckiego w Jerozolimie (1511-1525) a po złożeniu hołdu lennego królowi Polski Zygmuntowi Staremu władcy w Prusach Książęcych (do śmierci w 1568 roku). Na monetę pani Bożena trafiła w dniu 15 listopada podczas prac porządkowych prowadzonych na cmentarzu wojennym w Kamieniu Pomorskim. Jest to Trojak (3 grosze) z mennicy w Królewcu. Na awersie w centralnej części znajduje się popiersie Albrechta Hohenzollerna z długą brodą. W otoku napis PRVSS/ALBER/D/G/MAR/RAN/DVX. Na rewersie na całej powierzchni napis: III/GROSS:AR:/TRIPLEX/ALBER:/DVC/PRVSSIE/1544. O renesansowej monecie informowały media krajowe, m.in. Nauka w Polsce, RMF, Polskie Radio, TVN24, TVP info.

- 1 lutego na ulicy Adama Mickiewicza pod obecną asfaltową drogą na głębokości 80 do 100 cm od obecnego poziomu ulicy natrafiono na warstwę mierzwy o grubości 100 cm. Wszystko wskazuje na to, że była to pozostałość średniowiecznego traktu prowadzącego na teren miasta. W warstwie natrafiono na faszynę, fragmenty kości zwierzęcych i fragment ceramiki

datowanej na okres wczesnego średniowiecza. Wykop o wymiarach 3 x 3 metra i głębokości dochodzącej do 2,4 metry. Poniżej warstwy mierzwy znajdowała się całec – był to materiał gliniasto-piaszczysty. O odkryciu informował TVN24, RMF, Głos Szczeciński.

- 2 lutego decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie (decyzja nr 134/2024, znak: ZArch.5171.2.2024. PK) przekazano do Muzeum zespół dwóch antropomorficznych figurek kamiennych. Prawdopodobnie są to figurki kultowe, przedstawiające mężczyznę i kobietę w sposób schematyczny. Zabytki zostały przekazane 28 lutego 2014 r. na sesji Rady Miejskiej w Kamieniu Pomorskim, przez aspiranta sztabowego dr Marka Łuczaka z Komendy Wojewódzkiej Policji w Szczecinie.

- 5 lutego do Muzeum przekazany został złoty dukat z Niderlandów datowany na 1777 rok. Odkryty w Kamieniu Pomorskim przez pana Macieja Ruzika, mieszkańca Trzebieszewa (Gmina Kamień Pomorski) i członka Stowarzyszenia im. Św. Korduli. Jest to złoty dukat wybity na terenie Republiki Zjednoczonych Prowincji Niderlandzkich. Republika założona przez 7 protestanckich prowincji północnych – Holandii, Zelandii, Utrechtu, Groningen, Geldri, Overijssel, Fryzji. Republika funkcjonowała w latach 1581-1795 Na awersie monety widzimy stojącego rycerza z mieczem wzniesionym do góry i pękiem strzał trzymających w drugiej ręce, po bokach data 17-77 i napis PAR(VAE)/ CRES(CUNT)/CONCORDIA/RES. Na rewersie w centralnej części znajduje się napis: MO:ORD: /PROVIN. /FOEDER/BELG. Moneta decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie z dnia 26 lutego 2024 roku (decyzja nr 246/2024, znak: ZArch.5171.3.2024.PK) przekazana została w depozyt do naszej instytucji. O odkryciu rozpisywały się media krajowe i zagraniczne: Polska Agencja Prasowa, Nauka w Polsce, TVN24, TVP, TELEEXPRES, Polski Radio PiK, RMF, Radio ESKA, National Geographic, CBS News (amerykańskie media),

- 5 lutego do naszej instytucji wpłynęła decyzja Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie (decyzja nr 124/2024, znak: ZArch.5171.1.2024.PK) o przekazaniu w depozyt do Muzeum srebrnej monety – podwójnego szeląga Księcia Pomorskiego Bogusława X z 1628 roku. Moneta została odkryta przez Jacka Ukowskiego w okolicach Kamienia Pomorskiego w trakcie legalnych poszukiwań za pomocą wykrywacza metali prowadzonych na podstawie pozwolenia ZWKZ nr 1347/2019 z dnia 19.07.2019.

- 19 lutego dzięki informacji proboszcza Dariusza Żarkowskiego na polu w okolicach Grabowa zadokumentowaliśmy odkryty granitowy głaz narzutowy, na którego natrafił podczas prowadzonych prac polowych pan Robert Jarosik. Głaz o wadze ok. 40 ton, pochodzenia skandynawskiego, krystalizował się 1,75 - 1,5 mld lat temu w prekambrze. W epoce lodowcowej przetransportowany został ze Skandynawii na Pomorze. 10 marca głaz został zinwentaryzowany przez profesor Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach dr hab. Marię Górską-Zabielską z Instytutu Geografii i Nauk o Środowisku, która wydała specjalny certyfikat z badań głazu („Głaz Jarosikowy w okolicach Grabowa w gminie Kamień Pomorski” – certyfikat sporządzony 12.03.2024), który niezbędny był do uznania odkrytego eratyku Pomnikiem Przyrody. O odkryciu pisały media krajowe: TVN24, National Geographic, RMF, Głos Szczeciński. W Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 5 lipca 2024. Poz. 3436, na podstawie Uchwały nr III/43/24 Rady Miejskiej w Kamieniu Pomorskim z dnia 25 czerwca 2024 roku uznano „Głaz Jarosikowy” za Pomnik Przyrody. Na temat odkrycia „Jarosikowego Głazu” ukazał się naukowy artykuł autorstwa prof. Górskiej -Zabielskiej pt. NEWLY DISCOVERED

MASSIVE GLACIAL BOULDER IN NORTHWESTERN POLAND: IMPLICATIONS AND PROSPECTS FOR SUSTAINABLE REGIONAL GROWTH, w: *Geojournal of Tourism and Geosites*, 55(3), 1243–1253. <https://doi.org/10.30892/gtg.55324-1296>.

- 14 marca podczas legalnych poszukiwań za pomocą sprzętu elektronicznego pan Damian Tomczyk, członek Stowarzyszenia im. Św. Korduli przekazał do Muzeum późnośredniowieczną szlufkę do zawieszania kluczy lub sakiewki. Szlufka ma formę antropomorficzną. Zabytek został odkryty w okolicach Kamienia Pomorskiego. Na terenie kraju odkryto tylko kilka takich zabytków. Decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie z dnia 29 marca 2024 r. (decyzja nr. 470/2024, znak: ZArch.5171.4.2024. PK) zabytek przekazany został w depozyt do Muzeum (wraz z inną późnośredniowieczną szlufką antropomorficzną odkrytą w okolicach Skarchowa przez Cezarego Siomkę). O odkryciu informowały media krajowe i zagraniczne, m.in. TVN24, Głos Szczeciński, Nauka w Polsce, National Geographic, Archaeology News, HERITAGEDAILY.COM, The Tudor Intruders – and more, Newsweek, Archaeology at the University of Reading, Archaeology Magazine

- 15 marca pan Jacek Ukowski – prezes Stowarzyszenia im. Św. Korduli przekazał do Muzeum fragment średniowiecznej bulli papieskiej odkrytej w okolicach Wysokiej Kamieńskiej. W Muzeum jest to trzecie odkrycie bulli papieskiej w ostatnich latach i kamieńskie zbiory tych zabytków są jednymi z największymi w kraju. Na bullę natrafił podczas legalnych poszukiwań za pomocą sprzętu elektronicznego (decyzja Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 12 stycznia 2024 roku, nr decyzji 59/2024) przy drodze nr 108 w pobliżu torów kolejowych na wysokości miejscowości Wysoka Kamieńska. O odkryciu informowały media krajowe i zagraniczne, m.in. Głos Szczeciński, Archeologia Żywa, Archaeology News, HERITAGEDAILY.COM, National Geographic, Smithsonian Magazine, Science in Poland, Paul Blinkhorn – Anglo-Saxon & Medieval Pottery Specialist.

- 2 kwietnia w okolicach Kamienia Pomorskiego, przy drodze krajowej nr 106 pan Jacek Ukowski natrafił na medal z koronacji w 1888 roku króla Prus i cesarza Niemiec Wilhelma II Hohenzollerna. Medal o średnicy 29 mm i grubości 2 mm, na awersie w centralnej części w profilu widoczny Fryderyk III, w otoku napis: WILHELM II DEUTSCHER KAISER KÖNIG VON PREUSSEN. Na rewersie jego ojciec Wilhelm I Hohenzollerna z napisem w otoku: FRIEDRICH DEUTSCHER KAISER KÖNIG V. PREUSSEN. Informacja o medalu pojawiła się m.in. w TVN24 i Głosie Szczecińskim.

- 3 kwietnia pan Mariusz Polewczyński przekazał do Muzeum renesansową srebrną monetę z wizerunkiem Albrechta Hohenzollerna. Moneta została odkryta w okolicach Kamienia Pomorskiego. Jest to trojak (3 grosze) z mennicy w Królewcu. Na awersie w centralnej części znajduje się popiersie Albrechta Hohenzollerna z długą brodą. W otoku napis PRVSS/ALBER/D/G/MAR/BRAN/DVX.

- 4 kwietnia pan Cezary Siomka przekazał do Muzeum szerfa pomorskiego księcia wołogowskiego Ernesta Ludwiga (1545-1592). Na awersie w dwóch wierszach znajduje się słowo WOL/GAST (napis przesunięty) a pod nim data 159Z, cyfra dwa w dacie w postaci litery Z. Na rewersie gryf w koronie w lewo.

- 9 kwietnia do naszego Muzeum pan Jacek Ukowski przekazał renesansowy talar, wybity przez braci – współregentów księstwa Saksonii. Na monetę pan Jacek natrafił przypadkowo na polu w okolicach Duniewa. Po obu stronach monety dominują ikonografie książąt-

współregentów. W otoku obu książąt mamy tytułarne napisy i tarcze herbowe. Na awersie w otoku wizerunek księcia Fryderyka Wilhelma I i napis wraz z herbem Saksonii. D: G. FRI - WI. DVX - SAX. TV - E. ELEC - ADMI: - MO. I. Na rewersie w otoku wizerunek księcia Jana II i napis wraz z datą wybicia talara – 1596. D: G. IOAN - DVX. SAX - LANDG - THV. E - MARCH - MIS. Decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie z dnia 15 kwietnia 2024 r. (decyzja nr 568/2024, znak: ZArch.5171.5.2024.PK) monetę przekazano w depozyt do Muzeum. O monecie informowały media krajowe, m.in. TVN24, RMF, Głos Szczeciński, kultura.onet.pl., Nauka w Polsce.

- 28 maja decyzją Wojewódzkiego Konserwatora w Szczecinie (decyzja nr 828/2024, znak: ZR.5141.022.2024.MJ) przekazano do Muzeum szeląg krzyżacki Paula von Russdorfa z 1422-1441. Na zabytek natrafiono na terenie Nadleśnictwa Trzebież.

- 3 czerwca Pani Agnieszka Socha przekazała do naszych zbiorów pamiątki po swym ojcu Janie Łyskawie (1947-1994) archeologu i od 1972 r. dyrektora zlikwidowanego w 1991 r. Muzeum Regionalnego w Kamieniu Pomorskim.

- 5 lipca Pan Marek Sałaga przekazał do naszej instytucji obraz ukazujący fragment południowej ściany naszej katedry namalowany przez lekarza-chirurga Andrzeja Ślęzaka, dyrektora Zespołu Opieki Zdrowotnej, następnie Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Kamieniu Pomorskim w latach 1990-1999.

- 8 lipca decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie (decyzja nr 1056/2024, znak: ZArch.5171.8.2024.PK) przekazano w depozyt (MHZK/DEP/434) do Muzeum fragment żarna kamiennego, przypadkowo odkrytego podczas prac rolnych prowadzonych w okolicach Radawki (Gmina Kamień Pomorski).

- 1 sierpnia pan Piotr Szymański mieszkaniec Chrzastowa (Gmina Kamień Pomorski) przekazał do naszej instytucji niezwykle zbiór przedwojennych szklanych butelek z dwóch kamieńskich browarów - browaru rodziny Voerkeliusów, który funkcjonował w naszym mieście do marca 1945 roku. Na szczególną uwagę zasługuje butelka z papierową naklejką, na której w centralnej części znajdują się dwa skierowane do siebie kozły, pomiędzy którymi widoczny jest znak firmowy browaru. Pozostałe butelki pochodzą z browaru Klosterbrauerei, który reklamował się „doskonałym piwem stołowym w stylu monachijskim”, czy „piwem słodowym polecanym dla rekonwalescentów”. Na szklane butelki pan Piotr natrafił ok. 12 lat temu w pojemniku na szkło, który znajdował się na terenie wioski. Od razu stwierdził, że pochodzą one z kamieńskich przedwojennych browarów i w związku z tym postanowił je zabezpieczyć i w przyszłości przekazać do Muzeum. Część butelek może pochodzić jeszcze z XIX wieku, z browaru Breslicha, który później zmienił nazwę na Klosterbrauerei.

- 14 sierpnia dyrektor Muzeum w Urzędzie Miasta w Szczecinie odebrał do naszej instytucji srebrną monetę wybitą za czasów 29. wielkiego mistrza krzyżackiego Paula von Russdorfa, który pełnił swój urząd w latach 1422-1441 (do abdykacji). Moneta została przekazana na podstawie decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie (nr 828/2024, znak: ZR.5141.02.2.2024.MJ) z dnia 28 maja 2024 roku. Opis monety: Na awersie znajduje się Tarcza wielkiego mistrza i napis MAGST PAVLVS PRIM, na rewersie Tarcza zakonna i napis MONE- TA DNORVM PRVC - 6 września Wojewódzki Konserwator Zabytków w Szczecinie decyzją z dnia 2 września 2024 (znak: ZR.5141.20.2024.MJ) przekazał zabytkowy sygnet z gmerkiem, odkryty w okolicach Kamienia Pomorskiego, sygnet datowany wstępnie na XVI

wiek. Sygnet pochodził z nielegalnych poszukiwań za pomocą wykrywacza metali. Zabytek był dowodem rzeczowym w sprawie sądowej – Sądu Rejonowego II Wydziału Karnego w Kamieniu Pomorskim.

- 17 września pan Albert Murzynowski, mieszkaniec Rewala, przekazał do Muzeum miedzianą monetę króla Szwecji Gustawa II Adolfa. Moneta, odkryta została przypadkowo na plaży podczas spaceru w bryle osadów gliniastych, która osunęła się z klifu. Pan Alber domyślając się, że moneta może mieć wartość historyczną przekazał ją do naszej instytucji. Jest to wyjątkowe odkrycie na północno-zachodnim wybrzeżu Bałtyku. Dodatkowo miejsce zdeponowania monety jest interesujące, gdyż została ona znaleziona niedaleko gotyckich ruin kościoła w Trzęsacz. Na awersie monety przedstawione zostały dwie skrzyżowane strzały skierowane ku górze, między którymi znajduje się korona. Po bokach widoczna jest wartość nominalna: 1 öre. W otoku, w podwójnym kręgu, znajduje się napis: *MONETA CVPREA DA LARENS* oraz prawdopodobnie data – słabo czytelna – MDCXXIX (Korynka miedziana z Larens 1629). Na rewersie widnieje herb dynastii Wazów. Tarcza herbowa podzielona jest na cztery pola: dwa z kroczącymi lwami i dwa z trzema koronami. W centrum tarczy znajduje się snopek, symbol dynastii Wazów. W otoku, w podwójnym kręgu, widnieje napis łaciński: *GVST:ADOLF:D:S:SVEC:GOT:VAN:REX:M:P:F*, co oznacza: Gustaw Adolf, z łaski Bożej, król Szwedów, Gotów i Wendów, wielki książę Finlandii. O odkryciu monety informowały m.in. Głos Szczeciński, TVN24.

- 25 września wójt gminy Świerżno pan Radostawa Drozdowiczka przekazał do naszego Muzeum przedmioty z byłego komisariatu w Świerżnie, m.in. kafle piecowe wyprodukowane w Gryficach w okresie międzywojennym w fabryce OFEN - GREIFENBERG - UND TONWARENFABRIK G.m.b.H. Kafłarnia powstała w 1904 roku, została znacjonalizowana w 1945 roku i działała do 1989 roku. Poza tym przekazał żyrandol z budynku komisariatu pochodzący z czasów PRL i kaseton świetlny z napisem POLICJA.

- 14 października pan Daniel Kwaśniak vel Kwaśniewski, pasjonat historii i członek Stowarzyszenia im Św. Korduli, podczas legalnych poszukiwań prowadzonych zgodnie z decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie (decyzja nr 1387/2024 z dnia 16 września 2024 roku), natrafił w warstwie ornej, na głębokości około 10 centymetrów na niezwykle cenną monetę – złotego reńskiego guldena arcybiskupa Ottona von Ziegenheina - arcybiskupa i elektora Trewiru od 1419 r. do 1430 r. Moneta zachowała się w doskonałym stanie, co czyni odkrycie jeszcze bardziej wyjątkowym. Datowana jest na koniec rządów Ottona, na lata 1429-1430. Na awersie monety w centralnym miejscu przedstawiony został arcybiskup Otton von Ziegenhein w stroju liturgicznym, z pastorałem w jednej ręce, drugą dwoma palcami skierowanymi do góry w geście błogosławieństwa. Wizerunek otacza łacińska inskrypcja OTTONIS / ARCPI"TR' , oznaczająca „Otto Arcybiskup Trewiru”. Po bokach umieszczono symbole religijne charakterystyczne dla arcybiskupstwa w Trewirze, podkreślające jego władzę duchową. Na rewersie monety ukazana została tarcza herbowa arcybiskupstwa otoczona ozdobnym okręgiem. W otoku monety widnieje inskrypcja „MOnETA-nOVA-AVREA-OVEN”, oznaczająca „Nowa złota moneta Offenbachu”. Moneta ma średnicę 28 mm i grubość 0,7 mm. Odkrycie złotego guldena w Polsce jest wydarzeniem unikalnym. Jest to dowód na intensywne kontakty handlowe i polityczne Pomorza z centralną Europą w XV wieku. Moneta mogła trafić na teren Księstwa Pomorskiego jako element wymiany handlowej. Nie można wykluczyć również, że była częścią większego skarbu, który mógł zostać ukryty podczas konfliktów zbrojnych. Odkrycie złotego guldena arcybiskupa

Otona von Ziegenheina to również kolejny dowód na bogatą historię tego regionu i jego znaczenie w średniowiecznej Europie. Moneta decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie z dnia 19 listopada 2024 roku (decyzja nr 1798/2024, znak: AArch.5171.18.2024.PK) przekazana została w depozyt do naszej instytucji. Informacja o odkryciu złotej monety pojawiła się w mediach ogólnopolskich, m.in. w Polskiej Agencji Prasowej, TVN24, RMF, TVP, Teleexpress, Polskie Radio dla Zagranicy, również europejskich tj. Archaeology News, Archaeology Rocks, Heritage daily, Hamburger Abendblatt, Archi: Archaeological Sites & Historical Maps Index. W Stanach Zjednoczonych, magazyn Miami Herald, jak również w prasie lokalnej np. Głosie Szczecińskim i na stronach społecznościowych, m.in. Zwiadowca Historii, Nauka w Polsce, Pomorze Zachodnie. Informacja o odkryciu pojawiła się również na stronie rządowej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. - 15 października 2024 roku (decyzja nr 1594/2024) Wojewódzki Konserwator Zabytków w Szczecinie przekazał w depozyt do naszej instytucji renesansowy cyrkiel-kroczek (depozyt MHZK: MHZK/DEP/480) odkryty na terenie Gminy Kamień Pomorski. Należy wspomnieć, że jest to pierwsze tego typu odkrycie na terenie Pomorza Zachodniego, a czwarte w kraju. Pozostałe odkryto we Fromborku (2 cyrkle) i jeden w Krakowie. Informacja o zabytku pojawiła się w Głosie Szczecińskim.

- 29 października podczas prac ziemnych prowadzonych we wnętrzu starego dworu w Trzebieszewie należącego przez stulecia do rycersko-szlacheckiej rodziny von Witten pan Andrzej Chruszczyk natrafił na fragment wczesnośredniowiecznego arabskiego dirhama, tzw. siekańca. Jest to niewielki fragment srebrnej monety, który nosi ślady celowego przecięcia. Siekańce były często używane jako forma płatności w okresie, gdy pełnowartościowe monety były rzadkością, a ich fragmenty odpowiadały konkretnym wartościom. Dirhamy, oryginalnie bite w świecie arabskim, docierały na tereny dzisiejszej Polski głównie poprzez szlaki handlowe łączące Europę z Bliskim Wschodem, zwłaszcza przez region Morza Bałtyckiego. To już kolejne odkrycie arabskich dirhamów na terenie Gminy Kamień Pomorski. W Muzeum można m.in. obejrzeć skarb odkryty w okolicach Śniatowa przez członków Stowarzyszenia im. Św. Korduli. Wczesnośredniowieczne arabskie dirhamy, głównie bite w kalifatach, miały charakterystyczne inskrypcje na awersie i rewersie, odzwierciedlające islamską kulturę i religię. Informacja o odkryciu dirhama pojawiała się m.in. w Głosie Szczecińskim, Polskiej Agencji Prasowej, TVP3 Szczecin, Nauka w Polsce, Polskie Radio.

- 24 listopada pisaliśmy o japońskiej monecie o nominale 100 monów, datowaną na lata 1835–1870. Ten unikalny artefakt został odkryty przez Alberta Murzynowskiego, mieszkańca Rewala, na polu w okolicach Kamienia Pomorskiego. Monety 100 monów były wytwarzane w Japonii w okresie Edo (1603–1868), głównie w drugiej połowie XIX wieku. Ich charakterystyczny prostokątny kształt, otwór w środku oraz specyficzne inskrypcje czynią je łatwo rozpoznawalnymi. Moneta odkryta w okolicach Kamienia Pomorskiego datowana jest na lata 1835–1870, co wskazuje na późny etap ich emisji, zbieżny z końcem rządów siogunatu Tokugawa i początkiem reform ery Meiji. Odkrycie monety spotkała się z bardzo dużym zainteresowaniem mediów krajowych i zagranicznych. Informację o odkryciu pojawiły się m.in. TVP3 Szczecin, RMF24, Polskie Radio Koszalin, Nasz Dziennik, Twoje Radio tylko przeboje, Nauka w Polsce, Głos Szczeciński, Szczecin.pl, Kurier Szczeciński, The Epoch Time, Super Express, TVN24, Radio ZET, NFP Notes From Poland, TVP WORLD, EuroWeekly, WATCHMAN WEST ALABAMA, National Geographic, Radio Maryja.

- 25 listopada decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie (decyzja nr 1833/2024 r, znak: ZArch.5171.19.2024.PK.) przekazał w depozyt zabytki archeologiczne odkryte podczas badań archeologicznych prowadzonych przez Muzeum w 2024 roku na stanowisku archeologicznym: Kamień Pomorski, stan. 3 (AZP 19-08/100).

- 13 grudnia Pani Kazimiera Erecińska, przekazała obraz namalowany przez malarza sztalugowego Władysława Szczurka zatytułowany „Głuszcze”. Autor obrazu urodził się 4 kwietnia 1894 r. w Warszawie. W 1911 r., po ukończeniu gimnazjum w Homlu (ob. Białoruś), kształcił się w Rosji – w szkole malarskiej w Penzie i Akademii Sztuk Pięknych w Petersburgu. W latach 1914-16 walczył w armii rosyjskiej na frontach I wojny światowej. W 1916 r. trafił do niewoli austriackiej. Ostatecznie znalazł się w Budapeszcie, gdzie jako wolny słuchacz brał udział w zajęciach na tamtejszej Akademii Sztuk Pięknych. W 1919 r. wrócił do Polski. Jako ochotnik brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej. Po jej zakończeniu osiadł w Warszawie, gdzie do wybuchu II wojny światowej zarobkowo zajmował się malarstwem sztalugowym. Czas wojenny spędził w Kielcach, gdzie w sierpniu 1944 r. został aresztowany podczas łapanki i kilka miesięcy spędził w obozie pracy. Po zakończeniu wojny osiedlił się w Kamieniu Pomorskim. Zamieszkał przy ulicy Jana Matejki i w końcu października 1945 r. podjął pracę w Urzędzie Pełnomocnika Rządu RP na Obwód Kamień (od 1946 r. w Starostwie Powiatowym Kamieńskim) jako urzędnik w Referacie Kultury i Sztuki, którego kierownikiem został w 1946 r. Będąc artystą i samotnikiem nie w pełni odnajdywał się jednak w pracy urzędniczej i w 1948 r. został zwolniony. Władysław Szczurek malował także mieszkając w Kamieniu. Był autorem obrazu ukazującego panoramę naszego miasta z mostu na Świńcu podarowanego, przez pracowników Starostwa, pierwszemu polskiemu staroście kamieńskiemu Władysławowi Jasińskiemu po jego zwolnieniu z przyczyn politycznych w 1946 r. Dwie prace Szczurka znajdują się w zbiorach prywatnych. Uwiecznił na nich członków jednej z pionierskich rodzin, która osiedliła się w Kamieniu w 1945 r. Obrazami ukazującymi panoramę miasta ozdobił także ściany sali konferencyjnej Starostwa (od 1950 r. Prezydium Powiatowej Rady Narodowej), w którym dziś znajduje się sanatorium uzdrowskie „Chrobry”. W ostatnich latach życia kamieński malarz mieszkał na poddaszu budynku przy ul. Szczecińskiej 1. Dzięki życzliwości pracowników Cmentarza Centralnego w Szczecinie i naszego Urzędu Stanu Cywilnego udało się nam ustalić, iż zmarł 13 maja 1952 r. w tym mieście nad Odrą. Został pochowany na tamtejszej największej polskiej nekropolii jednak jego grób – zaniedbany i nieopłacony - został zlikwidowany w 1982 r. Obraz pt. „Głuszcze” jest darem byłej mieszkanki naszego miasta Pani Kazimierzy Erecińskiej zd. Uziębło. Obraz powstał przypuszczalnie w 1948 r. i został nabyty od autora przez babcię naszej Donatorki. Jest pierwszym płótnem Władysława Szczurka w naszych zbiorach, za którego przekazanie serdecznie dziękujemy.

IV. Badania zabytków i konserwacja:

- W Muzeum Narodowym w Szczecinie na Wałach Chrobrego 27 listopada zakończył się II etap konserwacji wczesnośredniowiecznej łodzi odkrytej w 1984 roku w okolicach Kamienia Pomorskiego (13 maja i 8 października br. odbyła się inspekcja prac konserwatorskich w Dziale Konserwacji Muzeum Narodowego w Szczecinie). Wrak wpisany jest do rejestrów zabytków nr B-609 decyzją z dnia 24 listopada 2022 roku, decyzja nr 1805/2023, znak:ZR5131.06.2023.B/PK, jako „wrak drewnianego wczesnośredniowiecznego statku łodzi żaglowo-wiosłowego z Kamienia Pomorskiego odkryty 25 lipca 1984 roku”. Badania ratownicze wraku przeprowadził ówczesny dyrektor Muzeum Narodowego w Szczecinie,

archeolog prof. Władysław Filipowiak. Obecny proces konserwacji polegał na absorpcji przez drewno impregnatu i dyfuzji wody w temperaturze 70 stopni Celsjusza. Ostatecznym efektem była całkowita konsolidacja zabytkowego drewna. Niedługo przystępujemy do III etapu i po jego zakończeniu prawdopodobnie w czerwcu 2025 roku ten cenny zabytek po 40 latach od odkrycia powróci do naszego miasta. Wrak łodzi odkryty w Kamieniu Pomorskim w 1984 roku jest jednym z najważniejszych zabytków wczesnośredniowiecznej żeglugi na terenie Polski. Łódź datowana jest na okres wczesnego średniowiecza, prawdopodobnie z XII-XIII wieku. Wrak zachował się w stosunkowo dobrym stanie, co pozwoliło na dokładne badania i rekonstrukcję jej konstrukcji. Łódź była wykonana z drewna, a jej konstrukcja opierała się na technikach używanych przez społeczności słowiańskie zamieszkujące wybrzeże Bałtyku. Badania wykazały, że była to jednostka o niewielkich rozmiarach, prawdopodobnie wykorzystywana do żeglugi przybrzeżnej, rybołówstwa lub transportu towarów i ludzi na krótkie dystanse. Konstrukcja wskazuje na tradycję budownictwa okrętowego charakterystyczną dla tego regionu. Odkrycie tego wraku ma ogromne znaczenie, ponieważ dostarcza cennych informacji na temat technologii budowy łodzi i żeglugi we wczesnym średniowieczu na Pomorzu, a sama łódź była i jest przedmiotem badań oraz rekonstrukcji. Pierwszy etap konserwacji został sfinansowany przez Narodowy Instytut Konserwacji Zabytków w Warszawie na kwotę 88 496,00 zł. 13 listopada złożyliśmy rozliczenie finansowe z drugiego etapu konserwacji wczesnośredniowiecznej łodzi klepkowej z Kamienia Pomorskiego. Na ten cel otrzymaliśmy 30 000 zł z dotacji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

- W Centrum Konserwacji Wraków Statków w Tczewie - Oddziale Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku kontynuowane są prace konserwatorskie łodzi – dłubanki z okresu wpływów rzymskich - datowanej na III-IV wiek n.e. Dłubanka została odkryta w okolicach Rekowa (gmina Kamień Pomorski). Jest to najstarsza łódź odkryta na Pomorzu Zachodnim. Zakończenie prac konserwatorskich planowane jest na 2025 roku.

- W Muzeum Archeologiczno-Historycznym w Stargardzie w czerwcu zakończono prace konserwatorskie zabytków archeologicznych, które są w depozycie naszego Muzeum, wśród nich dwóch rzymskich monet z wizerunkiem Antoniusa Piusa i Julii Domny, jak również rzymskiej fibuli, pielgrzymiej średniowiecznej muszli św. Jakuba itp. Prace konserwatorskie wykonała pani Lidia Piotrowska- Cześnik – konserwator dzieł sztuki i pracownik MA-H w Stargardzie. Najcenniejszy zabytek, jeden z 8 odkrytych na terenie kraju – średniowieczna muszla św. Jakuba została wyeksponowana 13 czerwca w dworku von Kleista.

- 13 grudnia przekazaliśmy do konserwacji wczesnośredniowieczny żelazny topór, odkryty przez pana Przemysława Stefańskiego na terenie Gminy Golczewo. Topór o długości całkowitej 14 cm i długości ostrza 9 cm, jest pokryty grubą warstwą rdzy i wymagał natychmiastowej konserwacji. Realizacji tego trudnego zadania podjęła się pani konserwator Anna Borowiec, specjalistka w dziedzinie konserwacji zabytków archeologicznych – pracownik Muzeum Narodowego w Szczecinie. Podobne topory, jak ten znaleziony w okolicach Golczewa, były używane na terenach wczesnośredniowiecznych grodzisk związanych z pierwszymi Piastami. Odkrycia tego typu przedmiotów, na przykład na grodziskach w Gnieźnie, Poznaniu czy Lednicy, świadczą o ich roli jako broni oraz narzędzi w codziennym życiu, a także jako symboli władzy i prestiżu. Co istotne, tego typu topory były wzorowane na toporach wikińskich, które cieszyły się uznaniem w całej Europie w okresie wczesnego średniowiecza. Wpływy skandynawskie były szczególnie widoczne na

Pomorzu, co wynikało z intensywnych kontaktów handlowych, kulturowych i militarnych między Słowianami a ludami północy. V. Współpraca:

- 23 lutego Muzeum podpisało współpracę z Uniwersytetem Szczecińskim w ramach projektu o nazwie: Das Meer – Pomerania – Brandenburg – die Grenzregion als Orte des deutsch-polnischen Dialogs 2.0 Grenzüberschreitendes Kooperationsnetzwerk in Tourismus, Wissenschaft und historischer Bildung.

- 28 czerwca Muzeum Historii Ziemi Kamieńskiej podjęło współpracę z Wydziałem Współpracy Terytorialnej i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego w ramach projektu „Miejsc Przyjaznych Rowerzystom w województwie zachodniopomorskim”. Decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie nr 1702/2024 z dnia 4 listopada 2024 roku na ścianie budynku Muzeum Historii Ziemi Kamieńskiej zamontowaliśmy tabliczkę z logo Systemu Rekomendacji Miejsc Przyjaznych Rowerzystom w województwie zachodniopomorskim.

- w lipcu MHZK, współpracując z „Fundacją Szansa dla Niewidomych”, otrzymało „Album tyflograficzny” ułatwiający osobą niewidomym zwiedzanie naszego Muzeum. Jesteśmy pierwszą placówką muzealną w naszym województwie, która otrzymała taki album.

- 13 listopada odwiedzili nas znani animatorzy „cyрку fotograficznego” pan Paweł Kula i pan Tomasz Łój. Celem wizyty było ponowne nawiązanie współpracy i zaplanowanie kolejnych projektów edukacyjnych w naszym mieście w 2025 roku. Pan Paweł Kula jest fotografem ze Szczecina, znanym z twórczości, która często łączy elementy artystyczne z eksperymentalnym podejściem do fotografii. Jest pasjonatem dawnych technik fotograficznych oraz alternatywnych metod obrazowania, takich jak camera obscura. Jego prace cechuje unikalne spojrzenie na codzienne otoczenie i dbałość o detale, a także poszukiwanie niekonwencjonalnych form wyrazu. Paweł Kula angażuje się również w projekty edukacyjne, dzieląc się swoją wiedzą i doświadczeniem podczas warsztatów fotograficznych oraz wystaw. Pan Tomasz Łój jest znanym fotografem i animatorem kultury związanym z Policami, gdzie angażuje się w szeroko pojętą działalność artystyczną i edukacyjną. Specjalizuje się w fotografii, którą wykorzystuje nie tylko jako formę ekspresji artystycznej, ale także jako narzędzie edukacyjne, promując sztukę wizualną i zachęcając do kreatywnego wyrażania siebie. Jego praca łączy elementy kultury lokalnej z nowoczesnym spojrzeniem na sztukę, a w ramach projektów kulturalnych organizuje warsztaty, wystawy oraz spotkania dla społeczności. Tomasz Łój jest ceniony za zaangażowanie w rozwój kultury i działania na rzecz integracji lokalnych środowisk artystycznych.

VI. Zwiedzający:

Jak co roku, Muzeum odwiedzili liczni turyści z kraju i z zagranicy. Stałymi gośćmi w naszym Muzeum byli kuracjusze z kamieńskiego uzdrowiska, jak również uczniowie kamieńskich szkół podstawowych. W styczniu nasze Muzeum odwiedzili uczniowie Szkoły Podstawowej w Dziwnowie. 19 lutego natomiast naszą instytucję zwiedziła pani Wioletta Nawrocka – dyrektor Wolińskiego Parku Narodowego. 2 marca w Muzeum gościliśmy żołnierzy Wojsk Obrony Terytorialnej z 142 batalionu lekkiej piechoty z Trzebiatowa. W marcu odwiedziła nas wycieczka emerytów ze Szczecina i tego samego miesiąca uczniowie klasa 8 Szkoły Podstawowej nr 2 w Kamieniu Pomorskim. 16 kwietnia w naszym Muzeum gościliśmy Posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej pana Jarosława Rzepę. 29 kwietnia gościliśmy dużą grupę turystów z odległego województwa podkarpackiego. Do naszej

instytucji przychodzili również najmłodszy mieszkańcy miasta, m.in. przedszkolaki „Duszki” i „Żabki” z Przedszkola Publicznego nr 2 w Kamieniu Pomorskim. 17 maja nasze Muzeum odwiedzili Zielonogórcy Entuzjaści Brydża i Rowerów. 20 maja odwiedzili nas uczniowie ze szkoły z Widuchowej. 31 maja mieliśmy gości z Pomorskiej Fundacji ŚDS PEGAZ i tego samego dnia uczestnicy zlotu Miłośników Zabytkowych Citroenów, organizowane przez Amicale Citroen Pologne. W czerwcu odwiedziły nas liczne wycieczki, w tym przewodnicy z PTTK z południa Polski, grupa turystów z Mazowsza, Górnego Śląska itp. 3 sierpnia gościliśmy w naszej instytucji członków szczecińskiego oddziału Stowarzyszenia Konserwatorów Zabytków. Od kilku lat, we współpracy z Uzdrowiskiem Kamień Pomorski S.A., oprowadzamy również kuracjuszy po naszym Muzeum i katedrze. Podczas każdego turnusu nasi goście przez dwa dni zwiedzają główny budynek MHZK przy ul. Adama Mickiewicza i dwór Kleista. W trzecim dniu poznają dzieje katedry i słuchają prezentacji organowo-wokalne. W czerwcu w ramach VII Wolińskich Spotkań Mediewistycznych nasze Muzeum zwiedzili naukowcy – historycy i archeolodzy ze Szwecji, Danii, Finlandii, Estonii, Niemiec i Polski. 5 września naszą instytucję odwiedzili przedstawiciele Uniwersytetu Trzeciego Wieku z miasta partnerskiego Kowary. 8 września przyjechali do nas z Dziwnowa uczestnicy XXXVI Zachodniopomorskiego Zlotu Turystów Kolarzy PTTK. Wraz z początkiem roku szkolnego odwiedzili nas uczniowie kamieńskich szkół na zajęciach poświęconych jubileuszowi 750-lecia nadania praw miejskich naszemu miastu. 21 września odwiedzili nas uczniowie z Krakowa. 8 października naszą instytucję odwiedzili pracownicy Muzeum na Zamku Książęcym w Darłowie. 23 października odwiedzili nas Przewodnicy z Polski i Niemiec, byli to uczestnicy projektu „Śladami Księżąt Pomorskich” i również tego samego dnia mieliśmy zaszczyt gościć panią Bożenę Żelazowska - pełniącą funkcję Ministra w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego i Generalny Konserwatora Zabytków, pana Jarosława Rzepę - Posła w Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej, pana Tomasza Wolendera - Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i pana Waldemara Witka - kierownika Narodowego Instytutu Dziedzictwa w Szczecinie. 28 października odwiedziła nas duża zorganizowana grupa turystów ze Szczecina. 7 listopada przed Narodowym Świętem Niepodległości odwiedziły nas najmłodszy z Przedszkola Publicznego nr 2 w Kamieniu Pomorskim. 8 listopada odwiedzili Muzeum członkowie Koła Gospodyń Wiejskich „Kwiat Jabłoni” z Jabłonki Starej. 15 listopada odwiedzili nas muzealnicy z Muzeum Rybołówstwa Morskiego w Niechorzu. 23 listopada mieliśmy zaszczyt gościć w naszym muzeum Pana Starostę Powiatu Kamieńskiego wraz z samorządowcami z Małopolski. 5 grudnia mieliśmy przyjemność oprowadzić po Muzeum uczniów klasy 2 ze Szkoły Podstawowej nr 2, a 10 grudnia uczniów szkoły podstawowej z Dziwnowa. 14 grudnia, jak co roku gościliśmy w naszym Muzeum grupę z Fundacji „Szansa Jesteśmy Razem”. Niesłabnącym zainteresowaniem cieszy się wystawa poświęcona odkrywcy prototypu kondensatora elektrycznego Ewaldowi von Kleistowi. W sposób przejrzysty i prosty prezentowana jest historia elektryczności, dorobek naukowy fizyków w ostatnich 300 latach, jak również wkład jaki wniósł do nauki o elektryczności kamieński odkrywca. Ma ona charakter edukacyjny, poprzez szereg doświadczeń w których zwiedzający mogą wziąć udział poznając historię elektryczności. Wystawa obejmuje dwa budynki: główną siedzibę muzeum oraz dworek Kleista. Orowadzania obejmują grupy zorganizowane jak i pojedyncze osoby. W głównym budynku wystawa wyposażona jest w monitory na których wyświetlone są informacje oraz ryciny z doświadczeń epokowych. W naszej placówce prezentowane są dwa najbardziej popularne z nich: „Latający Chłopiec” Stevena Graya, szczególnie lubiane doświadczenie przez dzieci, które mogą swoim ciałem przyciągać do siebie folię leżącą na drewnianym

izolatorze. Drugie doświadczenie to wyładowanie naelektryzowanej butelki za pomocą dłoni ludzi zwiedzających placówkę. Największą liczbę osób udało się zebrać w Noc Muzeów. W tym roku, podobnie jak w latach ubiegłych Muzeum współpracowało z szeregiem Instytucji, które wspierały nasze działania. MHZK udostępniało swoje pomieszczenia na wykłady dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku, zebrania zarządu Towarzystwa Miłośników Ziemi Kamieńskiej oraz jako miejsce do przebrania się czy przeprowadzenia prób dla artystów występujących na koncertach Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Organowej i Kameralnej. Nasza placówka wspomagała także organizacyjnie działalność kamieńskiego koła Związku Kombatanów RP i Byłych Więźniów Politycznych oraz współpracowała z kołem Związku Sybiraków, którego sztandar jest przechowywany w MHZK. Muzeum jest również aktywne na portalach społecznościowych, na fb funkcjonują strony: Muzeum Historii Ziemi Kamieńskiej i strona Ewald Jürgen von Kleist, gdzie na bieżąco informujemy o działaniach podejmowanych przez naszą instytucję. Oprócz tego Muzeum jest na wyszukiwarce GOOGLE, gdzie oprócz naszej lokalizacji, licznych zdjęć, wirtualnego spaceru po niektórych wystawach, wstawiane są również opinie na temat Muzeum. Turyści bardzo wysoko oceniają nasze wystawy, co również przekłada się na dobry wizerunek miasta. Również promujemy Muzeum, nasze miasto i region za pomocą środków masowego przekazu (internet, radio, telewizja). Strona Muzeum Historii Ziemi Kamieńskiej była w ciągu roku wyświetlana była ok. 2 miliony razy (rekord 360 tysięcy wyświetleń w grudniu). 11 lipca na portalu internetowym „PomorzeZachodnie” prowadzonym przez Zachodniopomorski Urząd Marszałkowski film na temat wystawy poświęconej Ewaldowi von Kleistowi i średniowiecznej muszli św. Jakuba. Wyrazem uznania dla naszej pracy niech pozostaną liczne wpisy pozostawione przez naszych gości w witrynie „Google” i w księgach pamiątkowych, oceniając pozytywnie naszą pracę i gromadzone w naszym Muzeum liczne zbiory. A oto niektóre wpisy z księgi pamiątkowej i z stron społecznościowych z tego roku:

- „Jestem pod ogromnym wrażeniem! Bardzo ciekawe i interesujące zwiedzanie muzeum. Dziękuję przewodnikowi. Tadeusz Jrina P. 17.01.2024 r.”,
- „Bardzo ciekawe zbiory muzealne, ciekawe informacje na tablicach, oraz bardzo ciekawie opowiadane historie przez przewodnika p. Tobiasza. Bardzo mądre i niespotykane wytyczenie trasy dla osób niedowidzących i niewidomych. Z przyjemnością powrócę tu z rodziną. Życzę Muzeum jak najwięcej ciekawych pamiątek i odkryć z dawnych lat. Mirosława 27.04.2024”,
- „Bardzo ciekawe miejsce! Jedyne w swoim rodzaju! Warto było!!! Z pozdrowieniami. Zosia i Jarek z Gliwic 20.05.2024”,
- „Kocham Kamień miasto mojej młodości, Kocham Wszystkich mieszkańców, oraz Pracowników przepięknego Muzeum. Krystyna 22 maja 2024 r.”,
- „Dziękujemy za to Muzeum, które pozwala lepiej poznać historię miejsca, do którego przyjeżdżamy od 4 lat. Osobne dzięki dla Pana Przewodnika. Elżbieta i Leszek 31 maja 2024 r.”,
- „Dzięki tym bogatym eksponatom przeszłość zostanie z następnymi pokoleniami. Halina i Jerzy z Łodzi 15.06.2024”,
- „Przepiękne miejsce, wspaniali przewodnicy. Gigantyczna wiedza, połączona z pasją. Bardzo, bardzo dziękuje. Tomasz – Białogard 20-06-2024”

- „Byłam. Zobaczyłam piękne rzeczy - Mirka. Muzeum odwiedziłam już trzeci raz po kilkuletniej przerwie. Miło widzieć, że instytucja prężnie się rozwija, a ekspozycja ciągle wzbogaca się o nowe elementy, m.in. wciąż odkrywane wokół Kamienia zabytki archeologiczne, o których piszą media na całym świecie. Perełka jest oczywiście wystawa o Ewaldzie von Kleiście i sam dworek Kleista. Przewodniczka była bardzo zaangażowana i ciekawie opowiada o historii i fizyce”.

Opinia Krzysztofa (google): „Jest to jedna z trzech najlepszych wystaw archeologicznych w Polsce jakie miałam okazję oglądać. Całość badań jest przedstawiona bardzo ciekawie. Coś z czym się nie spotkałam do tej pory w żadnym innym muzeum, to wydruki monet w bardzo dużym powiększeniu - to bardzo dobry pomysł! Nareszcie ktoś na to wpadł! Dla przeciętnego laika te małe zabytki wszystkie wyglądają podobnie - tu widać różnice. W dodatku są one opisane, podobnie zresztą jak przy bullach. Naprawdę chyłę czoła przed twórcą tej wystawy”.

Inne wpisy:

„Joanna / Siemianowice Śl. 23.9.2024/Cammin Auf unsere Tour entlang der pommerschen küste und zurück nach Berlin, haben wir die Stadt Cammin besucht und die schönen, erhaltenem zeugen der Vergangenheit – aber euch, hier, die Bilder und Erinnerung an die Leidvolle polnische Geschichte – als Deutsche – vor allem den deutschen Terror durch Polizei, Administration, und Arme, wieder erinnert. Ja, diese Erfahrung sollte uns zu europäisch, friedvoller Ko – Existenz und Kooperation für Frieden, Freiheit und Demokratie verpflichten. Wir danke und grüßen aus Tübingen, Baden-Württemberg/Deutschland”

„Dziękujemy za opiekę, super przygodę i mnóstwo wiadomości. Jesteście rewelacyjni w tym, co robicie Wracamy zakochani w Kamieniu Pomorskim i z nadzieją, że jeszcze tu wrócimy Uczniowie i nauczycielki z SP 3 Kołobrzeg Joanna Szydłowska/Szkoła Podstawowa z Kołobrzegu. 27 listopada 2024”.

W 2024 r. sprzedano łącznie 4099 biletów wstępu do Muzeum za kwotę 67610 zł.

DYREKTOR
Muzeum Historii Ziemi Kamieńskiej

Grzegorz Kurka

Muzeum Historii
Ziemi Kamieńskiej
ul. Adama Mickiewicza 34
72-100 Kamień Pomorski
tel. 91 38 22 373
NIP: 986 02 21 797
KRS: 0000320705247

Sprawozdanie z wykonania planu finansowego za 2024 rok
Muzeum Historii Ziemi Kamieńskiej

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	PLAN na 2024	WYKONANIE za 2024 rok	% WYK. 4:3
1	2	3	4	5
1.	PRZYCHODY WŁASNE	131.170,00	131.183,20	100
A.	Wpływy z prowadzonej działalności	130.050,00	130.050,00	
B.	Wpływy z najmu i dzierżawy	1.1200,00	1.120,00	
C.	Środki otrzymane od osób fizycznych i prawnych	0,00	0,00	
D.	Inne źródła	0,00	13,20	
E.	Darowizny rzeczowe	0,00	0,00	
2.	DOTACJA Z BUDŻETU Gminy	690.000,00	690.000,00	100
A.	Dotacja podmiotowa	690.000,00	690.000,00	
B.	Dotacja celowa	30.000,00	30.000,00	
C.	Dotacja na inwestycje	0,00	0,00	
3.	DOTACJA CELOWA	30.000,00	30.000,00	100
	Stan środków obrotowych netto na początek okresu sprawozdawczego	0,00	48.917,34	
3.	KOSZTY OGÓŁEM	851.170,00	805.499,32	95
A.	Koszty osobowe, w tym:	570.000,00	555.483,29	
	Wynagrodzenia osobowe	470.000,00	464.287,37	
	Dodatkowe wynagrodzenia roczne	0,00	0,00	
	Składki na ubezpieczenia społeczne	90.000,00	81.888,48	
	Fundusz Pracy	10.000,00	9.307,44	
	Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	0,00	0,00	
B.	Energia elektryczna i ciepła	0,00	0,00	
C.	Materiały	38.000,00	37.663,26	
D.	Remonty	50.000,00	34.230,00	
E.	Wydatki majątkowe	0,00	0,00	
F.	Pozostałe koszty	193.170,00	178.122,77	
	Stan środków obrotowych netto na koniec okresu sprawozdawczego	0,00	92.689,41	
4.	ZOBOWIĄZANIA		521,52	
	w tym wymagalne		0,00	
5.	NALEŻNOŚCI		92.137,89	
6.	WYNIK FINANSOWY		45.683,88	
7.	ŚREDNIOROCZNA LICZBA ETATÓW	6,33	6,33	

Nazwa Początek roku (zł) Koniec roku (zł)
Stan należności 43,76 13,20
Stan zobowiązań 956,01 521,52
Stan środków pieniężnych 49.830,49 92.689,41
Kamień Pomorski, dnia 02.01.2025r.

DYREKTOR
Muzeum Historii Ziemi Kamieńskiej

Grzegorz Kurka